

«Ταξιδεύω με ένα βιβλίο!»

Ο Δημήτρης ξεφυλλίζει ένα παιδικό περιοδικό. Βλέπει ένα άρθρο σχετικά με βιβλία και κάτι του τραβάει την προσοχή.

Δημήτρης: Ιφιγένεια, άκου τι λέει σ' αυτό το άρθρο για ένα παράξενο βιβλίο:

Βιβλίο για ξεσκόνισμα;

Απίστευτο κι όμως αληθινό! Το βιβλίο που βλέπετε είναι ένα από τα πιο παράξενα «βιβλία» που γράφτηκαν ποτέ. Είναι ένα χρονικό¹ της παγκόσμιας ιστορίας και στις μακριές λωρίδες χαρτιού σημειώνονται γεγονότα από τη δημιουργία του κόσμου έως το 1595, στα γερμανικά.

(Οι ερευνητές πάνε παντού, 28-3-1999)

- ;**
- 1) Έχεις ακούσει για κάποιο άλλο παράξενο βιβλίο;
 - 2) Φαντάσου ένα άλλο παράξενο βιβλίο. Πώς θα ήταν;

Ιφιγένεια: Καλά, το φαντάζεσαι; Ένα βιβλίο που έχει μακριές λωρίδες για σελίδες και δεν ξέρεις πού είναι η αρχή και πού το τέλος!

Δημήτρης: Κοίτα! Εδώ κάτι λέει για τα πρώτα παιδικά βιβλία.

1. χρονικό = αφήγηση ιστορικών γεγονότων

Βιβλία για παιδιά

Σήμερα έχουμε τη δυνατότητα να απολαμβάνουμε χιλιάδες βιβλία τα οποία μπορούμε να βρούμε στα ράφια των παιδικών βιβλιοπωλείων και των παιδικών βιβλιοθηκών. Για αιώνες, όμως, δεν υπήρχαν βιβλία για παιδιά. Τα πρώτα βιβλία που γράφτηκαν γι'αυτά ήταν σχολικά. Βιβλία γραμματικής και ορθογραφίας, καθώς και βιβλία με αυστηρά διηγήματα που μιλούσαν για τη σωστή συμπεριφορά. Μόνο εδώ και 250 χρόνια περίπου δημιουργούνται βιβλία με παραμύθια, ποιήματα, ιστορίες, περιπέτειες, βιβλία που μιλούν για τα ζώα, τα φυτά, τους λαούς, τους πλανήτες και τόσα άλλα: για παράδειγμα το βιβλίο «Η Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων» είναι μια ιστορία που αφηγήθηκε ο Λιούις Κάρολ (1832-1898) σε παιδιά κατά τη διάρκεια μιας εκδρομής. Από τότε έγινε βιβλίο και κατέκτησε όλο τον κόσμο, αφού μεταφράστηκε ακόμη και στις γλώσσες Εσπεράντο και Σουαχίλι.

- ;** 1) Τι θέματα είχαν τα πρώτα βιβλία για παιδιά;
2) Εσένα ποια βιβλία σου αρέσουν;

Δημήτρης: Εδώ έχει και κάτι άλλο ενδιαφέρον. Μιλάει για αγαπημένους ήρωες παιδικών βιβλίων.

Ιφιγένεια: Για να δούμε τι γράφει!

Ήρωες από μελάνι

Ποιος από μας δεν έχει ταξιδέψει μ' ένα βιβλίο; Ποιος δεν έζησε συναρπαστικές περιπέτειες συντροφιά με απίθανους, φανταστικούς ήρωες; Μερικές φορές κάνουμε τόσο καλή παρέα μαζί τους, που νιώθουμε σαν να είναι κοντινοί μας άνθρωποι, παιδικοί μας φίλοι. Κι ας γεννήθηκαν στο μυαλό του συγγραφέα, κι ας μας άφησαν μετά την τελευταία σελίδα. Εμείς τους αγαπήσαμε, γιατί μαζί τους διασκεδάσαμε κι ονειρευτήκαμε. Να τι μας λένε δύο από αυτούς τους ήρωες:

ΑΝΤΩΝΗΣ, ο Ζουρλαντώνης

Η κερά-Ρήνη, η μαγείρισσα, με λέει Τρελαντώνη, Ζουρλαντώνη, Λωλαντώνη και η ξαδέρφη μου η Κλειώ λέει πως κάνω ό,τι αταξίες κάνουν τα παιδιά μέσα στα βιβλία. Όλοι με λένε σκανταλιάρη, όμως δεν φταίω εγώ. Ξέρω να ξεχωρίζω το καλό απ' το κακό, μα είναι σαν να έχω μέσα μου μια φλογίτσα που, όταν γίνεται φωτιά, κάνω πράγματα που οι άλλοι δεν τα κάνουν.

Τούτο το καλοκαίρι μένουμε με τ' αδέρφια μου στους θείους μας στον Πειραιά για τις διακοπές. Είμαι αρχηγός μιας παιδικής συμμορίας και τους παρασύρω σ' ένα σωρό τρέλες. Όμως με σέβονται. Αφού και οι μεγάλοι παραδέχονται τα προτερήματά μου! «Ο Αντώνης ψέματα δε λέει!» Αφήστε που δεν είμαι μαρτυριάρης και που στον πετροπόλεμο θα προστατέψω τη «μαρίδα»¹, κι ας σπάσω το κεφάλι μου. Είμαι και γενναίος. Τις προάλλες, όταν με δάγκωσε ο Ντον, ο σκύλος του βασιλιά που μένει δίπλα μας, κιχ δεν έβγαλα². Και ξέρετε πώς πονούσα! Περισσότερα πάντως θα σας πει η Πηνελόπη Δέλτα, η συγγραφέας που μ' έκανε βιβλίο.

- 1) Πώς λέει τον Αντώνη η κερά-Ρήνη και πώς οι υπόλοιποι;
- 2) Ποια είναι τα προτερήματά του;
- 3) Τι εννοεί όταν λέει «Ξέρω να ξεχωρίζω ... που οι άλλοι δεν τα κάνουν»;
- 4) Τι τρέλες φαντάζεσαι ότι κάνει η παιδική συμμορία του Τρελαντώνη;
- 5) Πώς λένε τη συγγραφέα που έγραψε αυτό το βιβλίο; Ξέρεις κάτι γι' αυτήν; Ξέρεις άλλα βιβλία της;

1. μαρίδα= οι πιο μικροί από την παρέα.

2. κιχ δεν έβγαλα= δεν μίλησα καθόλου.

ΜΑΙΡΗ, η γκουβερνάντα-μάγισσα

Σ' ένα μικρό σπίτι, στον αριθμό 17 της Δεντροστοιχίας των Κερασιών, έφτασα σπρωγμένη από τον Ανατολικό άνεμο, την ώρα που ο ήλιος βασίλευε στο βάθος του πάρκου. Εύκολα με αναγνωρίζετε: φορώ ένα καπέλο στολισμένο με λουλούδια, στενή ζακέτα και φούστα μακριά. Και το κυριότερο: στο χέρι κρατώ την αγαπημένη μου ομπρέλα που για λαβή έχει έναν ξυλόγλυπτο πολύχρωμο παπαγάλο. Θα σας αρέσει πολύ η μικρή βαλιτσούλα μου από γουρουνίσιο δέρμα— αμφιβάλλω, όμως, αν θα θέλατε να σας κεράσω από το μπουρουνόλαδο που πίνω. Μπορώ όμως να το μετατρέψω για σας σε σιρόπι λεμονιού ή φράουλας, ή και σε γαλατάκι, έτσι, για κάτι πιο θρεπτικό. Μαζί θα ταξιδέψουμε με μαγική πυξίδα σε Ανατολή και Δύση, σε Νότο και Βορρά. Θα γνωρίσουμε Εσκιμώους και Ινδιάνους και Αφρικανούς με φτερά! Μου αρέσει να κολλώ λαμπερά αστέρια στον ουρανό ή να ψωνίζω τα χριστουγεννιάτικα δώρα μου παρέα με τη Μάγια τη Νεραϊδούλα! Α! δεν σας συστήθηκα! Είμαι η Μαίρη Πόππινς, η γκουβερνάντα του Μάικλ και της Τζέην, δύο χαριτωμένων παιδιών που μ' αγαπούν -αν και με βρίσκουν λίγο αυστηρή. Ζούμε και οι τρεις στο ομώνυμο βιβλίο της Πάμελα Τράβερς, που θα σας γοητεύσει.

- 1) Πού μένει η Μαίρη Πόππινς;
- 2) Πώς θα την αναγνωρίσετε; Τι το ιδιαίτερο έχει η εμφάνισή της;
- 3) Σε ποια μέρη θέλει να ταξιδέψουμε μαζί;
- 4) Έχεις διαβάσει τα βιβλία στα οποία υπάρχουν αυτοί οι ήρωες; Σου άρεσαν;
- 5) Ποιους από αυτούς τους ήρωες θα ήθελες να έχεις γνωρίσει; Γιατί; Τι θα ήθελες να κάνετε μαζί;

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ...

... μπορεί να είναι:

συναρπαστικό
ενδιαφέρον
θαυμάσιο
καταπληκτικό
διασκεδαστικό
συγκινητικό
βαρετό
ανιαρό
παράξενο
δυσνόητο
κατανοητό

λογοτεχνικό
παιδικό
σχολικό
εξωσχολικό
επιστημονικό
αστυνομικό
ιστορικό
εικονογραφημένο

... να είναι για:

παιδιά
νέους
μεγάλους

... να έχει:

παραμύθια
ποιήματα
ιστορίες
περιπέτειες
 ανέκδοτα

σταυρόλεξα
αινίγματα
μύθους
εικόνες

... να μιλάει για:

ανθρώπους
ζώα
φυτά
λαούς
πλανήτες

θρησκείες
πολιτισμούς
νεράιδες
πριγκίπισσες
...

ΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ **-μένος/-η/-ο**

- Έφτασα **σπρωγμένη** από τον Ανατολικό άνεμο
- Φορώ ένα καπέλο **στολισμένο** με λουλούδια
- Στο χέρι κρατώ την **αγαπημένη** μου ομπρέλα

Ρήματα σε **-ω**

1) **-ζω** → **-μένος**

στολίζω	> στόλισα	> στολισμένος
σπά(ζ)ω	> έσπασα	> σπασμένος
βράζω	> έβρασα	> βρασμένος

Δες τι ωραία **στολισμένο** που είναι το Χριστουγεννιάτικο δέντρο! Η Μαρία το **στόλισε**.

2) **-βω/-φω** → **-μμένος**

ράβω	> έραψα	> ραμμένος
κόβω	> έκοψα	> κομμένος
γράφω	> έγραψα	> γραμμένος

Τι **καλοραμμένο** κουστούμι! Ποιος σου το **έραψε**;

3) **-νω/ -εύω** → **-μένος**

δένω	> έδεσα	> δεμένος
ανακατεύω	> ανακάτεψα	> ανακατεμένος
χαιδεύω	> χάϊδεψα	> χάϊδεμένος

Πώς **έδεσες** έτσι τη γραβάτα σου; Δεν είναι **δεμένη** καλά.

4) **-χνω /-κω** → **-γμένος**

σπρώχνω	> έσπρωξα	> σπρωγμένος
ρίχνω	> έριξα	> ριγμένος
μπλέκω	> έμπλεξα	> μπλεγμένος

Ο Γιάννης μου είπε ότι είναι άσχημα **μπλεγμένος**! Ποιος ξέρει πού **έμπλεξε** πάλι!

Ρήματα σε -ώ

1) -ώ → -ημένος

αγαπώ	> αγάπησα	> αγαπημένος
κρατώ	> κράτησα	> κρατημένος
τιμωρώ	> τιμώρησα	> τιμωρημένος

*Αγαπώ πολύ την Ιστορία. Είναι το **αγαπημένο** μου μάθημα.*

2) -ώ → -α(γ)μένος

πετώ	> πέταξα	> πετα(γ)μένος
τραβώ	> τράβηξα	> τραβηγμένος

*Από τα νεύρα του **πέταξε** τα βιβλία στο πάτωμα. Τώρα είναι **πεταμένα** παντού.*

3) -ώ → -εμένος

φορώ	> φόρεσα	> φορεμένος
------	----------	-------------

*Αυτή η μπλούζα φαίνεται **πολυφορεμένη**. Μάλλον την **φόρεσες** πάρα πολλές φορές.*

Αλλά:

περιποιούμαι	> περιποιήθηκα	> περιποιημένος
λυπάμαι	> λυπήθηκα	> λυπημένος

Πρόσεξε κι αυτό:

έχει συνάχι	→	είναι συνακωμένος, -η
έχει κρυολογήσει	→	είναι κρυολογημένος, -η
έχει κρυώσει	→	είναι κρυωμένος, -η
έχει φάει	→	είναι φαγωμένος, -η
έχει πιει πολύ	→	είναι πιωμένος, -η
έχει μεθύσει	→	είναι μεθυσμένος, -η